

Det vannrette vindskibordet skiftes først. Etterpå går du videre med de skrå.

[før]

Går du tett på, kan du tydelig se nedbrytingen. Vindskiene er angrepet av råte, og flere steder er det hull som vann og snø kan trenge inn gjennom.

Vindskiene ser greie ut på avstand. Men det skal du ikke la deg narre av.

Gi taket et langt liv – skift vindskiene

Her viser vi hvordan du enkelt skifter råtne vindskier. Det løfter husets utseende, og det beskytter taket. Og selv om dette er en taktype vi ikke ser så mye av, er prinsippene de samme for alle tak.

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD:
Arbeidet er enkelt, men høyden er utfordrende. Lei et stillas, da går det lettere.

TIDSFORBRUK:
Ei helg, men det avhenger mye av omfanget.

PRIS:
30-40 kroner per løpemeter, inklusive maling.

Forberedelsene

Før du kan sette i gang med å pille av de råtne vindskiene, må du komme til dem.

Her, hvor det er både loddrette og vannrette bord, skal du begynne med de vannrette. Det kan se litt vanskelig ut, ettersom takrennen sitter foran vindskien. Men det er slett ingen uoverkommelig oppgave. Først løfter du opp taksteinene, slik at du kan få av takrennen. Så fjerner du den lekten de nederste steinene hviler på, før du forsiktig lirker vindskibordet av.

1 Først løsnes taksteinene nederst.
Hvis vi ikke gjør det, kan vi ikke komme til for å skifte den vannrette vindskien, som sitter bak takrennen. Her kan vi dytte steinene opp, under neste rekke.

2 Rennekrokene åpnes i toppen, og takrennene løftes av. Den lekten som ligger over rennekrokene skal også fjernes, slik at vi kan komme til vindskibordet.

3 Fjern det gamle bordet med et brekkjern. Gjør det forsiktig, slik at du ikke ødelegger undertaket. Sørg for å få ned bordet like helt. Du skal nemlig bruke det til å måle opp det nye etter.

Det er ikke alle vindskier som møtes i en spiss i gavlen, selv om det er den typen du ser aller mest av. Her viser vi en variant der gavlen og arken har et vannrett vindskibord øverst, og to nesten loddrette i sidene.

Uansett om det er den ene eller den andre typen vindskier du har, så skal de skiftes ut en gang iblant. De er veldig utsatte for all slags vær. Og helt ærlig, så er vi heller ikke altfor flinke til å vedlikeholde vindskiene med maling eller trebeskyttelse – de sitter jo så høyt!

Derfor brytes de med tiden ned, og det skal det gjøres noe med. Dels er det ikke pent når treverket blir angrepet av råte eller malingen bare skaller av. Dels kan

ødelagte vindskier gi adgang for vann og snø, som trenger inn under takkledningen, med både omfattende og dyre råteskader som følge.

Heldigvis er det ikke et stort problem å skifte de berømte bordene langs kantene på taket. Det vanskeligste er nesten å få tak i et stillas og få det satt opp. For et stillas må du ha. Du skal arbeide høyt oppe, og du skal kunne bevege deg mer enn du kan gjøre på en stige når du skal håndtere de lange bordene.

Hvis du vil lese mer om vindskier, kan du på søke på "vindskier" på hjemmesiden vår, www.gjoerdetselv.com, og få både inspirasjon til arbeidet og flere gode råd. God fornøyelse med jobben.

DETTE HAR VI BRUKT

Materialer

22 x 73 mm trykkimpregnerte bord:

- 1 vannrett vindski, 400 cm
- 2 loddrette vindskier à 240 cm
- 2 profilutforinger à 120 cm

Dessuten:

- Grunningsmaling
- Toppmaling
- Rustfrie spiker og skruer

Overliggeren

De fleste norske tak ender i en spiss på midten, men her har vi en vannrett overligger, ettersom taket er et mansardtak med en ark. Det samme ser vi ofte på valmede tak, altså tak der gavlene er skjært helt eller delvis av på skrå.

Konstruksjonen gjør det nødvendig med et vannrett vindskibord og en takrenne. Og disse bordene er veldig utsatte så tett på takrennen. Derfor må de skiftes iblant, selv om du vedlikeholder dem.

Vi skifter dem ut med trykkimpregnerte bord. Derfor bruker vi også rustfrie og syrefaste skruer.

Legg også merke til at taket har et fast undertak med takpapp oppå.

1 Rens undertaket med en kost. Alle småkvister, mose og annet, som med tiden samler seg her, skal bort. Det kan holde på fukt, og dermed være med på å bryte ned undertaket og taklektene.

2 Finner du et hull i undertaket, så lapp det. Små hull lappes med flytende asfalt, også kalt asfaltkitt. Det smøres på med en pensel i et tykt lag.

3 Større skader skjæres vekk, slik at du kan sjekke om undertaket har en skade eller er fuktig. Her er vi heldige. Treet skal bare få lov til å tørke et par dager i solen, før vi kan legge på nytt belegget.

4 Nytt belegg legges på. Dytt det inn under kantene av den gamle pappen, og spikre det fast med pappspiker. Legg asfaltkitt mellom skjøtene før du spikrer fast det nye belegget.

5 Bruk det gamle vindskibordet som mal når du skal tilpasse det nye. Legg de to bordene oppå hverandre, overfør de forskjellige snittene med en blyant, og sag til bordet etter oppstrekningen.

VIKTIG

Sørg for å leie deg et stillas. I sakens natur sitter vindskiene et stykke oppe. Derfor bør du leie deg et stillas, slik at du kan stå sikkert mens du skifter dem.

MATERIALER

Du kan kjøpe ferdig grunnede bord. Det kan spare deg for både arbeid og tid. Og for penger, fordi du ikke står igjen med et halvt spann grunning som du kanskje aldri får brukt. Det er for øvrig smart å male dem ferdig før du setter dem opp. Da kan du også male bordene på baksiden.

6 Slå på det nye bordet. Det er enkelt, for det skal sitte akkurat der det gamle satt. Sett rennekrokene tilbake på plass.
TIPS: Bruk rustfrie spiker, slik at du ikke får rustflekker på vindskiene.

7 Sjekk med vateret at rennekrokene har et fall mot nedløpsrøret når du har satt dem fast igjen. Fallet skal være cirka 1-2 cm per 10 meter takrenne.

Sidene

Når den vannrette vindskien er på plass, kan du ta ned de to på sidene, og erstatte dem med nye vindskibord.

På dette huset, der taket har en liten svai, skal du øke bredden på bordet litt i den nederste enden, slik at de følger taket. Dette gjør du ved å lime fast en bit i den ene enden, og la limet tørke før du sager til svaien. Du kan eventuelt gjøre sammenføyningen sterkere ved å bore plugger inn mellom de to trestykkene.

Dette kan du lese mer om på hjemmesiden vår, www.gjoerdetselv.com – søk etter “sammenføyning”.

1 Nå skal vindskiene i sidene skiftes ut. De har også blitt hardt medtatt av vær og vind og manglende vedlikehold. I bunnen av disse vindskibordene har det faktisk blitt hull inn til undertaket.

2 Fjern vindskiene forsiktig, slik at du ikke ødelegger dem. De skal også brukes som mal. Sjekk treverket bak. Det skal ikke være tegn på råte. Hvis det er det, må du skifte ut det som er råttent.

3 Lim på en bordbit nederst på de to loddrette vindskiene. Bruk trelim til utendørs bruk. Bordet skal senere skjæres til, slik at det blir en “svai”. Dette ser du på det store bildet nederst på siden.

4 Overfør “svaien” fra den gamle vindskien. Det er egentlig bare et rett snitt, på skrå. Men du kan selvfølgelig godt lage det med en bue, hvis du synes det blir penest. Sag etter oppstrekningen.

5 Skru på de loddrette vindskiene med rustfrie skruer. De forsenkes, slik at du kan sparkle over skruhodene før du dekker dem med litt maling.

De nye vindskiene er på plass, og takkonstruksjonen er beskyttet i årevis fremover. Men husk å sjekke vindskiene hvert år, slik at du kan slipe og male dem igjen med en gang de trenger det.

